

Bilgisayar ve ?nternet Kullan?m? Öz Yeterlilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilgisayar ve ?nternet Kullan?m? Öz Yeterlilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17730>

Özet

Bilgisayar ve İnternet Kullanım ÖZ Yeterlilik Ölçeği, ilkökul öğretmenlerinin bilgisayar ve internet teknolojilerini mesleki görevlerini yerine getirirken kullanma becerilerine duydukları inancı ve algılanan yeterlilik düzeylerini ölçmek amacıyla uyarlanmış psikometrik bir araçtır. Ölçek, 2015 yılında Ad ve Demir tarafından yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışmaları sonucunda Türkçeye kazandırılmıştır. Bu uyarlama çalışması, öğretmenlerin dijital okuryazarlık ve teknoloji entegrasyonu konusundaki öz yeterlilik algılarının belirlemede önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Ölçeğin temel amacı, eğitim ortamlarında teknolojinin etkin kullanımını teşvik etmek için öğretmenlerin mevcut yeterlilik düzeylerinin saptanmasıdır. Ölçek, uyarlama sürecinde faktör yapısını ve iç tutarlılığını incelemesiyle akademik standartlara uygun hale getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlilik, Bilgisayar Kullanım, İnternet Kullanım, Öğretmen Yeterliliği, Dijital Okuryazarlık, Uyarlama, Psikometrik.

Yazarlar

Süleyman Nihat Ad, O. Demir.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öz yeterlilik teorisi çerçevesinde, ilkökul öğretmenlerinin bilgisayar ve internet teknolojilerini eğitim-öğretim süreçlerinde kullanma konusundaki kişisel yeterlilik inançlarının güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu, eğitim politikalarının ve hizmet içi eğitim programlarının planlanmasında kritik bir rol oynar.

Ölçek, öğretmenlerin teknolojiye karşı olan tutumlarının ve bu teknolojileri ders materyali hazırlama, iletişim kurma veya yönetsel görevleri yerine getirme gibi farklı bağlamlarda kullanma konusundaki güvenlerini nicel olarak ifade etmeyi hedefler.

Yapı

Bilgisayar ve İnternet Kullanım ÖZ Yeterlilik Ölçeği, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Teorisinde merkezi bir rol oynayan öz yeterlilik (self-efficacy) yapısını ölçmektedir. Öz yeterlilik, bireyin belirli bir görevi başarıyla yerine getirme yeteneğine olan inancıdır. Bu ölçek özel olarak bu inancı bilgisayar ve internet kullanım bağlamında incelemektedir.

Ölçek, muhtemelen temel bilgisayar becerileri, internet araştırmaları ve iletişim araçları

kullanım gibi alt boyutlar içerecek şekilde yapılandırılmıştır. Ölçek maddeleri, bireyin sadece teknik bilgiye sahip olup olmadığını değil, aynı zamanda bu bilgiyi pratik uygulamalarda kullanma konusunda ne kadar rahat ve emin olduğunu sorgulamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, Şad ve Demir (2015) tarafından yürütülen uyarlama çalışmasında detaylandırılmıştır. Geçerlik, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ölçüp ölçmediğini gösteren temel bir psikometrik özelliktir. Orijinal çalışmada yapı geçerliliği (muhtemelen faktör analizi yoluyla) incelenmiştir.

Ölçeğin geçerlik sonuçları için, kullanıcıların doğrudan kaynak makaleye (Şad & Demir, 2015) başvurularını gerekmektedir. Kaynak makale, ölçeğin hedef kitle olan ilköğretim öğretmenleri üzerindeki kültürel ve dilsel adaptasyonunun başarılı olduğunu ve orijinal yapıyı koruduğunu doğrulamaktadır.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçeğin ölçtüğü özelliği tutarlı bir şekilde ölçme derecesidir. Uyarlama çalışmasında (Şad & Demir, 2015), ölçeğin iç tutarlılık güvenilirlik katsayıları (genellikle Cronbach Alfa katsayısı) hesaplanmıştır.

Ölçeğin güvenilirlik değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar iyi temsil ettiğini gösterir. Yüksek güvenilirlik katsayıları, ölçekten elde edilen puanların zaman içinde veya farklı maddeler arasında tutarlı olduğunu işaret eder. Detaylı güvenilirlik istatistikleri için orijinal makaleye başvurulmalıdır.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmaları sırasında, ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve her bir maddenin hangi boyuta yüklendiğini belirlemeyi amaçlar.

Şad ve Demir (2015) çalışması, ölçeğin Türk kültürüne ve öğretmen popülasyonuna uygun olarak tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yapıya mı sahip olduğunu istatistiksel olarak ortaya koymuştur. Faktör Analizi sonuçları, ölçeğin teorik yapıyla uyumlu olduğunu destekleyen kanıtlar sunmaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal çalışmada detaylı derecelendirme bilgisi verilmemiştir, ancak öz yeterlilik ölçekleri genellikle Likert tipi derecelendirme kullanır (Örn: 5'li veya 6'lı). Kesin format için kaynak makaleye bakılmalıdır.

Language Available: Türkçe (Uyarlama Dili), İngilizce (Orijinal Kaynak Dili).

Population Group: Öğretmenler.

Age Group: Yetişkin (Çalışan Öğretmenler).

Population Details: İlkokul Öğretmenleri.

Test Methodology: Öz Bildirim (Self-report).

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Eğitim, Teknoloji Entegrasyonu, Dijital Yeterlilik, Eğitim Teknolojileri, Faktör Analizi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Orijinal makalede belirtilmemiştir).

Affiliation Email addresses: nihad.sad@inonu.edu.tr

Correspondence Address: Süleyman Nihat Nihad (İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya, Türkiye).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin kullanım izinleri ve telif hakları, sorumlu yazar Süleyman Nihat Nihad'a aittir. Ölçeği akademik veya ticari amaçlarla kullanmak isteyen araştırmacılar, sorumlu yazar ile e-posta yoluyla iletişime geçmesi tavsiye edilir.

Ölçeğin yayınlandığı yıl **2015** olup, uyarlama çalışması bu tarihte tamamlanmıştır. Ölçeğin kullanım için herhangi bir ücret talep edilip edilmediği bilgisi için yazarlarla doğrudan temasa geçilmelidir.

Kaynaklar

Nihad, S.N., Demir, O.(2015). Computer and Internet Use Self-Efficacy Scale for Elementary School Teachers: Validity and reliability studies. *Elementary Education Online*, 14(2), 489-510. DOI: <http://dx.doi.org/10.17051/eeo.2015.00172>

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı ağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [computer-and-internet-use-self-efficacy-scale-toad.pdf](#)

Bilgisayar ve İnternet Kullanım ÖZ Yeterlilik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, sağlanan orijinal kaynak metin içerisinde yer almamaktadır. Ölçek maddelerine erişim sağlamak için, yukarıda belirtilen referans makaleye (Şad & Demir, 2015) veya PDF dosyasına başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM